

деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» від 16 жовтня 2019 року № 193–ІХ, „Про Вищу раду правосуддя“ від 21 грудня 2016 року № 1798–VIII від 11 березня 2020 року № 4-р/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-20#Text>.

13. Рішення КСУ у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції У країни (конституційності) положення третього речення частини першої статті 13 Закону У країни "Про психіатричну допомогу" (справа про судовий контроль за госпіталізацією недієздатних осіб до психіатричного закладу) від 1 червня 2016 року № 2-рп/2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-16#Text>.

14. Рішення КСУ у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини другої статті 171-2 Кодексу адміністративного від 8 квітня 2015 року № 3-рп/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-15#Text>.

15. Савчин Михайло. Конституційна юстиція та забезпечення конституційного порядку. 2005–2020 : монографія. Ужгород: Вид-во РІК-У, 2020. 384 с. (С. 268).

16. Синицына А.М. Роль Конституционного Суда Республики Беларусь в обеспечении конституционализации нормотворчества и правоприменения. *Вестник Полоцкого Государственного Университета. Серия D*. 2018. С. 202–206.

17. Теплюк Михайло. Питання чинності законів України в аспекті конституційної юрисдикції. *Віче*. № 4. 2012. С. 25–28.

Єрмаков Ю. О.,

кандидат юридичних наук, доцент

ДОКУМЕНТИ, ЩО СВДЧАТЬ ПРО ЗЛОЧИННУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯК ОБ'ЄКТ ПОШУКУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ НАДР

Документи, практично, є найбільш ефективними при використанні в якості доказів при розслідуванні кримінальних правопорушень в окремих сферах економіки, тому при здійсненні пошуку превалуючим напрямом діяльності оперативних працівників

є саме виявлення місцезнаходження, фіксація та забезпечення вилучення документів, що свідчать про злочинну діяльність. Оскільки більшість кримінальних правопорушень у сфері використання та охорони надр неможливо довести без фіксації необхідних документів, то перш ніж здійснювати документування необхідно визначити місцезнаходження та наявність (або відсутність) документів, що складаються в процесі надрокористування або діяльності державних контролюючих органів. Зазначені документи можна умовно поділити на різні категорії:

- реєстраційні документи: що засвідчують факт реєстрації (або відсутність реєстрації) суб'єкта господарювання;

- правостановлюючі: державний акт на землекористування; розпорядження облміськрайдержадміністрацій на місце розташування ділянки; договір оренди земельної ділянки, або ж обміну земельної ділянки на якій розміщено видобувні потужності; проєкт земельного відводу ділянки та зміни цільового призначення землі з категорії сільськогосподарської в категорію промислової;

- дозвільні: документи, що подані учасниками для проведення тендеру з продажу спеціальних дозволів на видобування надр; пояснювальна записка з характеристикою об'єкта, стану його геологічного вивчення, методу розробки, обґрунтуванням необхідності використання надр, із зазначенням потужності підприємства; каталог географічних координат кутових точок ділянки надр із зазначенням її площі; оглядова карта; ситуаційний план з нанесеними межами площі видобування та географічними координатами її кутових точок; план підрахунку запасів корисної копалини на топографічній основі з нанесеними межами категорії запасів, межами земельного та гірничого відводів, контуром ліцензійної площі з географічними координатами кутових точок ділянки надр; характерні геологічні розрізи з межами категорій запасів та умовними позначками; результати оцінки впливу на довкілля;

- документи, що засвідчують факт отримання дозволу на право заняття надрокористуванням (до таких документів відноситься як сам дозвіл, так і документи, що подавалися для його одержання, продовження дії, переоформлення, видачі дублікатів тощо); дозвіл на геологічне вивчення в т.ч. дослідно-промислому розробку; дозвіл на пошук корисних копалин; дозвіл на початок робіт; дозвіл на складування розкривних порід (з одного боку, наявність таких документів в повному обсязі свідчить про правильність дій контролюючого органу (а також про намір СГ додержуватися умов дозволу), а з іншого – інформація, викладена в документах, повинна

бути порівняна з дійсним станом (виконанням умов дозволу в натурі - відсутність же зазначених документів (чи частини з них) може свідчити про здійснення видобутку без дозволу, а у випадку надання дозволу без відповідних документів – про порушення з боку посадових осіб контролюючого органу);

- природоохоронні документи (регулюючі охорону навколишнього середовища): це рішення та розпорядження, що регулюють відносини в галузі охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів у межах регіону (області, району, селища): рішення органів місцевого самоврядування про згоду на розміщення на території нових об'єктів, що впливають на екологію; дозволи на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення; розпорядження голови державної місцевої адміністрації про вирішення питань утилізації та знешкодження побутових відходів, визначення території для складування, розміщення відходів; документи, що відображають дотримання природоохоронного законодавства фізичними та юридичними особами (екологічний паспорт підприємства); документи державних природоохоронних органів щодо усунення порушень природоохоронного законодавства (приписи, вказівки тощо); документи, що відображають причини та інші обставини порушення; повідомлення про факт порушення природоохоронного законодавства, що спричинили шкідливі наслідки, з визначенням завданих збитків; протоколи про порушення екологічного законодавства; протоколи раніше проведених перевірок, приписи, документи щодо застосування адміністративних заходів впливу; результати лабораторних досліджень води, повітря, ґрунту; постанови про призупинення або припинення робіт, експлуатації об'єкта;

- організаційно-господарські документи: накази про призначення на посади керівників підприємства, завірені ксерокопії їх посадових обов'язків, накази «Про початок робіт на об'єкті»; акти приймання та журнали, в яких зроблені записи про прийняття матеріально-відповідальними особами корисних копалин до складських приміщень; господарські договори та їх копії, контракти, довіреності на право представлення фірми, протоколи засідань засновників (учасників) тощо;

- фінансово - бухгалтерські документи: первинні облікові документи; бухгалтерські документи, в яких відображено період видобування корисних копалин та їх подальший рух; документи про закупівлю нового обладнання, яке встановлюється у місцях видобутку з обмеженим доступом; довідка з податкової інспекції про сплату

податків (у деяких випадках податки сплачуються за землю сільськогосподарського призначення, коли необхідно податки сплачувати за землю промислових розробок);

- технологічні документи: геологічна, геодезична, маркшейдерська та інша документація, складена в процесі будівництва підприємства; звіти спеціалізованих організацій по технологічним, гідрогеологічним, інженерно-геологічним дослідженням, вивченню газового режиму родовища і інших умов його розробки, які проводились при розвідці родовища і після її завершення; план розвитку гірничих робіт; акт вибору земельної ділянки для закладення кар'єру; викопіювання плану; акт державної комісії про прийняття підприємства або його черги в експлуатацію: геологічний звіт; акт приймання-передачі розвіданого родовища до промислового освоєння; акт, що засвідчує надання гірничого відводу та довідка про його реєстрацію; затверджений проект здійснення видобутку корисних копалин; акт початку видобування корисних копалин; робочий проект дослідно-промислового видобутку тих чи інших корисних копалин;

- транспортні документи: шляхові листи, акти списання пально-мастильних матеріалів, супровідні документи, які використовуються для вивезення незаконно видобутих корисних копалин;

- документи всіх категорій, що використовуються у сфері використання та охорони надр, які мають ознаки часткової або повної підробки (технічно або інтелектуально).

Для кожного місця пошуку критерій класифікації та перелік цих документів різний, тобто, перелік таких документів, їх реквізити, автентичність змісту, відповідність нормативним актам та інші властивості (що мають значення для оперативного пошуку) визначаються в залежності від місця злочинної діяльності під час використання та охорони надр, способу та предмету злочинного зазіхання.